

Podatki i księgowość

ROZLICZENIA Fiskus zmienił sposób definiowania, kiedy dany podmiot można uznać za spółkę nieruchomościową. Potwierdzają to jego najnowsze interpretacje. Dla firm to zła wiadomość **B2**

Firma i prawo

FINANSE Kancelarie doradzające frankowiczom zaczęły dodatkowo kusić zadłużonych w złotówkach możliwością uwolnienia ich odsetek. Sądy wydały już pierwsze zabezpieczenia na korzyść klientów **B4**

Prawnik

PRAWO KARNE Zapowiadane przez premiera wytyczne dla prokuratorów nie zmieniają rozumienia przepisów karnych dotyczących usuwania ciąży. Ich rolą nie jest bowiem zmiana prawa ani sposobu jego rozumienia **B6**

Samorząd i administracja

ADMINISTRACJA Członkowie rady KSAP domagają się ujednolicenia zasad zatrudniania wszystkich urzędników. Szefowa służby cywilnej przyznaje, że z takim apelem zwracają się do niej niemal wszyscy zainteresowani **B7**

Kadry i płace

PROCEDURY Na prośbę DGP resort pracy wskazuje, że część firm musi mieć system zgłoszeń wewnętrznych dla sygnalistów do 25 września. To często niewielkie podmioty. Tymczasem duże korporacje będą mieć na to czas do końca roku **B8**

Definicja MSP wymaga korekty

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA Firmę z trzema pracownikami i 30 zleceniobiorcami **jeden organ może kontrolować** przez 12 dni w roku kalendarzowym, a zatrudniającą 33 pracowników – już przez 18 dni

Renata Majewska
renata.majewska@infor.pl

Taki m.in. absurd wynika z definicji mikro-, małego i średniego przedsiębiorcy (dalej: MSP) z art. 7 ust. 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 236). Jako pierwszy ten palący problem dostrzegł ZUS, zgłaszając go w uwagach do właśnie konsultowanego projektu tzw. ustawy deregulacyjnej.

Należy wliczać ubezpieczonych

Chodzi o to, że w świetle art. 7 p.p. jednym z głównych kryteriów decydujących o zaseregowaniu podmiotu gospodarczego do kategorii mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcy jest przeciętne roczne zatrudnienie. Uwzględnia się w nim tylko pracowników w przeliczeniu na pełne etaty i to nie wszystkich; wyłącza się osoby na urlopach macierzyńskich, na warunkach macierzyńskiego, ojcowskich, rodzicielskich, opiekuńczych i wychowawczych oraz młodocianych zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego. Na szali pozostają czasowe limity kontroli stosowane do przedsiębiorców w skali roku kalendarzowego (krótsze dla sektora MSP), możliwość odstąpienia od wdrażania Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) i skorzystanie z różnych form pomocy.

ZUS uważa, że powoduje to niesprawiedliwe reperkusje w długości kontroli. Dla przykładu: zakład zatrudniający 33 pracowników

ma status średniego przedsiębiorcy i dany organ ma prawo go sprawdzać przez 18 dni roboczych w roku kalendarzowym. Z kolei podmiot z trzema pracownikami i 30 zleceniobiorcami (np. firma kurierska czy z branży medialnej) to mikroprzedsiębiorca i obowiązujący go limit roczny wizytacji wynosi tylko 12 dni roboczych na rok, a od nowego roku – zgodnie z projektem – sześć dni. ZUS alarmuje, że chodzi o porównywalnych przedsiębiorców, a on nie jest w stanie wyrobić się ze zbadaniem takiego „pozornego” mikroprzedsiębiorcy przez 12 czy sześć dni.

Zakład próbował zresztą w praktyce przeliczyć definicję MSP na własną modłę (tj. uwzględniając zleceniobiorców), ale przegrał w starciu z sądami, co potwierdzają np. wyroki NSA z 8 stycznia 2021 r. (sygn. akt I GSK 1461/20) czy z 9 grudnia 2020 r. (sygn. akt I GSK 980/20). W opinii NSA „dla ustalenia średniorocznego zatrudnienia ZUS powinien uwzględnić jedynie pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, nie zaś na podstawie umowy cywilnoprawnej”.

Dlatego zakład wnioskuje w ramach prac nad projektem, by do średniorocznego zatrudnienia decydującego o „wielkości” przedsiębiorcy kwalifikować również zleceniobiorców. Ministerstwo Rozwoju i Technologii odpowiedziało, że się nad taką zmianą zastanowi (patrz: także ramka).

Ulgi w PPK i cenach transferowych

Szczelne i przemyślane rozumienie przedsiębiorcy z sektora MSP ma również znaczenie dla obowiązków w zakresie pracowniczych planów kapitałowych (PPK). Nie musi ich u siebie w ogóle wdrażać mikroprzedsiębiorca określony w art. 7 ust. 1 Prawa przedsiębiorcy, jeżeli wszystkie osoby u niego zatrudnione złożą mu deklaracje rezygnacji z dokonywania wpłat na PPK (art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych; t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 427). Aby skorzystać z tego rozwiązania przy ustalaniu statusu mikroprzedsiębiorcy, bierze się pod uwagę jedynie pracowników. Tymczasem na mocy cytowanej ustawy do programu mogą przystąpić nie tylko pracownicy, lecz także m.in. zleceniobiorcy, chałupnicy, o ile podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Podmioty powiązane będące mikroprzedsiębiorcą lub małym przedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 prawa przedsiębiorcy mogą również skorzystać z udogodnień biurokratycznych w zakresie dokumentacji cen transferowych przy transakcjach kontrolowanych (np. art. 11q ust. 3a ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 824).

Równy i równiejszy

Same podmioty z sektora MSP też się czują poszkodowane i nierówno traktowane.

Karolina Schiffter, adwokat z Kancelarii PCS, zauważa, że polskie kryteria pojęcia przedsiębiorcy mogą okazać się niezgodne z zaleceniem Komisji Europejskiej z 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji przedsiębiorstw mikro-, małych i średnich [(sygn. C(2003) 1422)]. Wskazane zalecenie określa znacznie szerszą osobę, które powinno się zaliczać do personelu na wskazane potrzeby, obejmując także stosunki niepracownicze.

Definicja MSP wynikająca z ustawy o p.p. wymaga dyskusji – podkreśla mec. Karolina Schiffter. – W obecnym kształcie może bowiem prowadzić do nierównego traktowania i dyskryminacji przedsiębiorców, którzy działają zgodnie z prawem pracy, zatrudniając „prawdziwych” pracowników na podstawie umów o pracę.

Grzegorz Lang, radca prawny i dyrektor ds. prawnych w Federacji Przedsiębiorców Polskich, nie ocenia natomiast rodzimego określenia MSP jako wadliwego, ponieważ według niego wytyczne KE co do unijnej definicji MSP pozostawiają ustalenie pojęcia „pracownika” prawu krajowemu. Dostrzega jednak jej merytoryczny ujemny wpływ na gospodarkę.

Ta ważna definicja nie powinna powodować, że porównywalne przedsiębiorstwa są w istotnie różny sposób traktowane – podkreśla mec. Grzegorz Lang. – Prowadząca powinien zdecydowanie unikać sytuacji, gdy względy czysto formalne prowadzą do dyskryminowania niektórych podmiotów rynku.

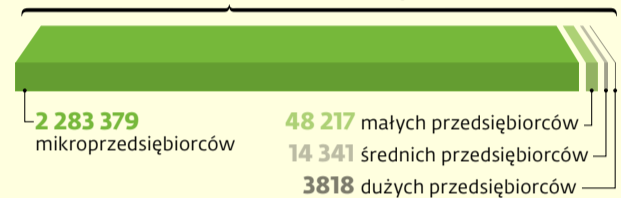
Wielu przedsiębiorców wyraża frustrację z powodu nieadekwatności obecnych definicji MSP – mówi Katarzyna Kalata z Kancelarii Kalata. – Skarża się, że obecna klasyfikacja nie uwzględnia pełnego obrazu ich działalności, co może prowadzić do problemów, szczególnie związanych z długością kontroli i rozliczeniami.

Opłakane skutki w różnych ustawach

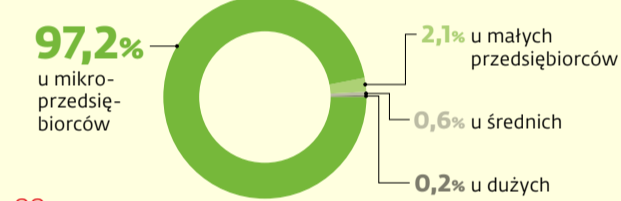
MRiT twierdzi, że zastanowi się nad problemem, ale

Ogólna liczba przedsiębiorców w 2023 r.

2 349 755, w tym:

Odsetek osób pracujących w 2023 r.:

Źródło: Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorców 2024 (dane za 2023 r.) opracowany przez PARP

OPINIA

Rzecznik prowadzi analizę problemu

JAKUB STEFANIAK

rzecznik prasowy Ministerstwa Rozwoju i Technologii

Definicje mikroprzedsiębiorcy, małego i średniego przedsiębiorcy zawarte w prawie przedsiębiorców nie stanowią dokładnego przełożenia odpowiednich przepisów unijnych w opisywanym zakresie, ale istotnie bazują na ich postanowieniach – w szczególności w zakresie zatrudnienia i obrotów. Sposób określania wielkości przedsiębiorcy (a ściślej: przedsiębiorstwa) w prawie europejskim także opiera się na kategorii pracowników. Polskie ustawy gospodarcze od ponad 20 lat używają tego samego kryterium. Ewentualne zmiany w tym zakresie miałyby charakter fundamentalny i systemowy, wymagający przeprowadzenia pogłębionych analiz. Do resortu nie napływają istotne sygnały, by dotychczasowe regulacje miały charakter krzywdzący dla przedsiębiorców czy też powodowały ich nierówne traktowanie. Tym samym ministerstwo nie prowadzi obecnie prac nad zmianą obowiązującego systemu prawnego.

zastrzega, że zmiany wymagałyby fundamentalnej pracy. Tymczasem eksperci dostrzegają, że właśnie brak reform w tym zakresie powoduje niejednorodność i rozdzwięk w przepisach. Dla przykładu: aby uniknąć tych trudności, w nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadzającej wakacje składkowe została stworzona własna definicja przedsiębiorcy uprawnionego do tej ulgi, która uwzględnia osoby przez niego ubezpieczone. Z kolei ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, oferując pewne preferencje dla sektora MSP, odsyła do pojęć zawartych w odpowiednim rozporządzeniu Komisji UE.

Definicję MSP należy zaktualizować tak, by uwzględniała wszystkich zatrudnionych, nie tylko tych na umowach o pracę – potwierdza mec. Katarzyna Kalata. – Taka zmiana zapewni rzeczywisty obraz przedsiębiorstwa, pozwoli na sprawliwsze traktowanie firm o różnych strukturach zatrudnienia oraz stworzy sprawiedliwe i przejrzyste środowisko biznesowe – reasumuje prawniczka.

Kto jest mikro-, małym i średnim przedsiębiorcą

Zgodnie z art. 7 prawa przedsiębiorcy:

mikroprzedsiębiorca – to przedsiębiorca, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych: zatrudnił średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych lub sumę aktywów bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nieprzekraczające 2 mln euro;

mały przedsiębiorca – przedsiębiorca, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych: zatrudnił śred-

niorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął wskazany obrót netto lub sumę aktywów bilansu na koniec jednego z tych lat nieprzekraczające 10 mln euro, i który nie jest mikroprzedsiębiorcą;

średni przedsiębiorca – przedsiębiorca, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych: zatrudnił średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął wskazane roczny obrót netto lub sumy aktywów bilansu na koniec jednego z tych lat nieprzekraczające 43 mln euro, i który nie jest mikroprzedsiębiorcą ani małym przedsiębiorcą.